

Dosarul nr. 2rac-183/19

Prima instanță: Judecătoria Centru, mun. Chișinău – A. Catană

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – V. Buhnaci, L. Pruteanu, M. Guzun

DECIZIE

10 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Ion Druță
Galina Stratulat
Victor Boico
Maria Ghervas

examinând recursurile declarate de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și Firma de Producție și Comerț „Decebal-Impex” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Firma de Producție și Comerț „Decebal-Impex” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională depusă de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor împotriva Firmei de Producție și Comerț „Decebal-Impex” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la declararea nulității contractului de achiziții publice,

împotriva deciziei din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins apelurile declarate de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Firma de Producție și Comerț „Decebal-Impex” Societate cu Răspundere Limitată, s-a menținut hotărârea din 01 august 2016 a Judecătoria Centru, mun. Chișinău și s-a admis cererea depusă de către Firma de Producție și Comerț „Decebal-Impex” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea dobânzii de întârziere,

constată :

La 22 aprilie 2016 FPC „Decebel-Impex” SRL s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, ulterior completată, împotriva Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, prin care a solicitat încasarea datoriei în mărime de 2 811 096,36 lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 281 802,78 lei, a taxei de

stat în mărime de 8729,05 lei și a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în mărime de 42 500 lei. (f.d. 59-61, 91-93, vol. I)

În motivarea cererii reclamanta a indicat că Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor a inițiat procedura de achiziții a seturilor diagnostice medii, reactive și consumabile nr. 15/01987, iar la 16 noiembrie 2015 a confirmat câștigătorul Licității publice din 28 octombrie 2015 de achiziții pe mai multe poziții de bunuri.

La 07 decembrie 2015 FPC „Decebal-Impex” SRL și Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor au încheiat contractul nr. 62/AP de achiziționare a seturilor de diagnostice, medii, reactive și consumabile, fiind înregistrat la Agenția Servicii Publice sub nr. 15/01987/002 la data de 29 decembrie 2015.

Conform pct. 1.1, 1.2 și 3.2 FPC „Decebal-Impex” SRL s-a obligat să livreze Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor bunurile conform Specificației anexate la contract, iar ultima s-a obligat să recepționeze și să achite bunurile livrate în sumă de 2 811 096,36 lei.

Potrivit pct. 3.4 și 3.5 al contractului pârâta s-a obligat să achite 100 % din prețul bunurilor în termen de 60 de zile calendaristice de la livrare cu semnarea actului de predare-primire și prezentarea facturii fiscale prin transfer bancar.

A menționat că a livrat în termen integral bunurile stabilite în contract în sumă de 2 811 096,36 lei, fapt confirmat prin Actul de primire-predare din 29 decembrie 2015, facturile fiscale seria JV nr. 3473026 și seria JV nr. 3473027 din 29 decembrie 2015.

Reclamanta a indicat că până la 27 februarie 2016, termen limită pentru achitarea bunurilor primite, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor nu a transferat suma contractuală de 2 811 096,36 lei.

Pentru neachitarea în termen a sumei datorate a fost calculată dobânda de întârziere pentru perioada 27.02.2016-26.05.2016 în sumă de 180 834,36 lei și pentru perioada 27.05.2016-28.07.2016 în sumă de 100 968,42 lei.

La 01 august 2016 Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor a depus cerere reconvențională împotriva FPC „Decebal-Impex” SRL, prin care a solicitat constatarea nulității contractului nr. 62/AP din 07 decembrie 2015 de achiziționare seturi de diagnostice, medii, reactive și consumabile. (f.d. 70-72, vol. I)

În motivarea cererii a invocat că în urma examinării și evaluării ofertelor operatorilor economici participanți la Licităția Publică nr. 15/01987 din 28 octombrie 2015 privind achiziționarea seturilor diagnostice, medii, reactive și consumabile, conform necesităților Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și în baza deciziei Grupului de lucru, a fost desemnat câștigătorul ofertelor operatorul economic FPC „Decebal-Impex” SRL, cu care s-a încheiat contractul nr. 62/AP din 07 decembrie 2015 de achiziționare a seturilor de diagnostice, medii, reactive și consumabile.

Pentru a deveni valabil, contractul urma obligatoriu să fie înregistrat la Agenția Achiziții Publice și Trezoreria de stat.

Părțile contractante au trecut la executarea contractului fără a-l înregistra la Trezoreria de stat.

În procesul de executare a contractului nr. 62/AP din 07 decembrie 2015 de achiziționare a acestor bunuri, încheiat între FPC „Decebal-Impex” SRL și Agenția

Națională pentru Siguranța Alimentelor, s-a constatat o neconcordanță esențială a datelor din procesul-verbal de evaluare a ofertelor și Specificația tehnică a contractului nominalizat.

Totodată a menționat că Bugetul de stat pentru anul 2015 a fost rectificat în sensul diminuării drastice a cheltuielilor, dar și a veniturilor.

Astfel, propunerea financiară trebuia să se încadreze în limita fondurilor care pot fi disponibilizate pentru îndeplinirea contractului de achiziție, iar sursele financiare la acest capitol erau deja epuizate.

Reclamanta a menționat că în legătură cu refuzul Trezoreriei de stat de a înregistra contractul, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor a expediat în adresa FPC „Decebal-Impex” SRL scrisori, prin care i-a comunicat despre erorile depistate, nevalabilitatea contractului cu propunerea de a ridica bunurile, însă ultima nu a întreprins nici o măsură.

Prin hotărârea din 01 august 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către FPC „Decebal-Impex” SRL. S-a încasat din contul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor în folosul FPC „Decebal-Impex” SRL datoria în mărime de 2 811 096,36 lei, dobânda de întârziere în mărime de 281 802,78 lei, cheltuielile pentru acordarea asistenței juridice în mărime de 20 000 lei și taxa de stat în mărime de 8729,05 lei. În rest, cererea s-a respins ca fiind neîntemeiată. S-a respins cererea reconvențională înaintată de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor împotriva FPC „Decebal-Impex” SRL privind nulitatea contractului nr. 62/AP din 07 decembrie 2015 de achiziționare a seturilor diagnostice, medii, reactive și consumabile ca fiind neîntemeiată. (f.d. 109, 117-121, vol. I)

Hotărârea instanței de fonda fost contestată cu apel la 28 august 2016 de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, iar la 02 septembrie 2016 de către FPC „Decebal-Impex” SRL.

Prin decizia din 21 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-au respins apelurile declarate de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, FPC „Decebal-Impex” SRL și s-a menținut hotărârea din 01 august 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, (f.d. 174, 175-180, vol. I)

La 26 decembrie 2016 FPC „Decebal-Impex” SRL a depus cerere, prin care a solicitat emiterea unei decizii suplimentare la decizia din 21 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău și a dispune încasarea de la Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor în beneficiul FPC „Decebal-Impex” SRL a dobânzii de întârziere calculată pentru perioada 29.07.2016-18.11.2016 în sumă de 162 504, 47 lei și taxa de stat în sumă de 4875,13 lei. (f.d. 182-183, vol. I)

Prin decizia suplimentară din 26 ianuarie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a încasat din contul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor în beneficiul FPC „Decebal-Impex” SRL dobânda de întârziere calculată pentru perioada 29.07.2016-18.11.2016 în sumă de 162 504, 47 lei și taxa de stat în sumă de 4875,13 lei. (f.d. 188-189, vol. I)

Împotriva deciziei din 21 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, în termen legal, au declarat recurs Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, cât și FPC „Decebal-Impex” SRL, criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie. (f.d. 198-203, 209-211, vol. I)

Prin decizia din 07 iunie 2017 a Curții Supreme de Justiție s-au admis recursurile declarate de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și FPC „Decebal-Impex” SRL. S-a casat decizia din 21 decembrie 2016 și decizia suplimentară din 26 ianuarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată. (f.d. 223-230, vol. I)

La 04 decembrie 2017 FPC „Decebal-Impex” SRL a depus cerere de apel suplimentară, prin care a solicitat încasarea de la Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor în beneficiul FPC „Decebal-Impex” SRL dobânda de întârziere calculată pentru perioada 29.07.2016-18.11.2016 în sumă de 162 504,47 lei, pentru perioada 19.11.2016-07.12.2017 în sumă de 512 928,81 lei și taxa de stat în sumă de 4875,13 lei și 11 540,90 lei. (f.d. 244-246, vol. I)

Prin decizia din 18 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-au respins apelurile declarate de către FPC „Decebal-Impex” SRL și Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și s-a menținut hotărârea din 01 august 2016 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău. S-a încasat din contul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor în beneficiul FPC „Decebal-Impex” SRL dobânda de întârziere pentru perioada 19.11.2016-07.12.2017 în sumă de 512 928,81 lei, pentru perioada 29.07.2016-18.11.2016 în sumă de 162 504,47 lei și taxa de stat achitată suplimentar la depunerea cererii de încasare a dobânzii de întârziere în mărime de 16 416,03 lei. (f.d. 19, 20-27, vol. II)

Împotriva acestei decizii au declarat recurs atât Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, cât și FPC „Decebal-Impex” SRL. (f.d. 31-37, 42-45, vol. II)

Prin decizia din 04 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-au admis recursurile declarate de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și FPC „Decebal-Impex” SRL, s-a casat decizia din 18 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată. (f.d. 66-71, vol. II)

La 11 decembrie 2018 FPC „Decebal-Impex” SRL a depus apel suplimentar, prin care a solicitat încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada 08.12.2017-11.12.2018 în sumă de 440 494,95 lei și taxei de stat în sumă de 9911,14 lei. (f.d. 106-108, vol. II)

Prin decizia din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-au respins apelurile declarate de către FPC „Decebal-Impex” SRL și Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și s-a menținut hotărârea din 01 august 2016 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău. S-a admis cererea FPC „Decebal-Impex” SRL cu privire la încasarea dobânzii de întârziere. S-a încasat de la Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor în beneficiul FPC „Decebal-Impex” SRL dobânda de întârziere pentru perioada 29.07.2016-18.11.2016 în sumă de 162 504,47 lei, pentru perioada 19.11.2016-07.12.2017 în sumă de 512 928,81 lei, pentru perioada 08.12.2017-11.12.2018 în sumă de 440 494,95 lei și taxa de stat în mărime de 26 327,17 lei. (f.d. 115-116, 117-130, vol. II)

La 06 martie 2019 Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor a declarat recurs împotriva deciziei din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea actului judecătoresc integral. (f.d. 138, vol. II)

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel nu a examinat cauza sub toate aspectele, nu a verificat și apreciat corect probele și înscrisurile prezentate de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, iar argumentele invocate în apelul declarat de către FPC „Decebal-Impex” SRL în esența lor au fost expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept, cărora instanța nu le-a dat o apreciere corectă conform cerințelor din art. 130 Cod de procedură civilă.

A menționat că instanțele au aplicat eronat normele de drept material și nu s-au expus pe marginea art. 67 alin. (8) din Legea nr. 96 din 13.04.2007 privind achizițiile publice, care expres prevede în ce condiții un contract de achiziții are putere juridică.

De asemenea, argumentul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor în vederea faptului că pe cauza dată a fost sesizat Centrul Național Anticorupție privind încălcările comise de către FPC „Decebal-Impex” SRL unde reprezentantul acesteia are calitate de învinuit pe cauza penală care întrunește componentele infracțiunilor prevăzute de art. 27, 190 alin. (5) Cod Penal pe faptul tentativei de dobândire prin înșelăciune și abuz de încredere a sumei de 997 920 lei de către factorii de decizie ai FPC „Decebal-Impex” SRL la fel nu a fost luat în considerație de către instanțele ierarhic inferioare.

Consideră că instanțele au ezitat să verifice și să analizeze temeinicia pretențiilor FPC „Decebal-Impex” SRL prin prisma nelegalității contractului respectiv ca urmare a neînregistrării în Trezoreria de stat, or această condiție era prevăzută expres de art. 67 alin. (8) din Legea privind achizițiile publice nr. 96 din 13.04.2007, abrogată la 30.04.2016 prin Legea nr. 131 din 03.07.2015.

În dezacord cu decizia instanței de apel la 13 martie 2019 și FPC „Decebal-Impex” SRL a declarat recurs, criticând-o pentru neaplicarea integrală a prevederilor legale ce țin de încasarea cheltuielilor de judecată suportate de către recurentă în speța respectivă. (f.d. 142-145, vol. II)

La 24 aprilie 2019 Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de către FPC „Decebal-Impex” SRL. (f.d. 164-165, vol. II)

La 25 aprilie 2019 FPC „Decebal-Impex” SRL a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor. (f.d. 167-169, vol. II)

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 18 decembrie 2018, a publicat-o pe pagina web a instanței la 31 ianuarie 2019.

Prin scrisoarea de însoțire nr. 7613 din 24 ianuarie 2019 instanța de apel a expediat recurenților copia deciziei.

În aceste circumstanțe recursurile, depuse la data de 06 martie 2019 și la data de 13 martie 2019, se consideră în termen.

Prin încheierea din 15 mai 2019 a Curții Supreme de Justiție recursurile depuse de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și FPC „Decebal-Impex” SRL s-au declarat admisibile pentru a fi examinate în fond.

Articolul 441 Cod de procedură civilă stipulează că în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Examinând materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în cererile de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de către FPC „Decebal-Impex” SRL urmează a fi respins, iar recursul declarat de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Aplicarea în speță a prevederilor art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă rezultă din următoarele circumstanțe de fapt și de drept.

Se reține că FPC „Decebal-Impex” SRL s-a adresat cu o cerere, prin care a solicitat încasarea de la Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor datoriei în sumă de 2 811 096,36 lei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, ce rezultă din neexecutarea de către cumpărătorul Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor a contractului de achiziții publice nr. 62/AP din 07 decembrie 2015.

În contradictoriu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor a depus o cerere, prin care a solicitat declararea nulității contractului nr. 62/AP din 07 decembrie 2015 de achiziționare a seturilor de diagnostice, medii, reactive și consumabile, încheiat între FPC „Decebal-Impex” SRL și Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 18 decembrie 2018 a respins apelurile declarate de către FPC „Decebal-Impex” SRL, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și a menținut hotărârea din 01 august 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, prin care acțiunea depusă de către FPC „Decebal-Impex” SRL a fost admisă integral, iar cererea reconvențională depusă de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor respinsă, ca fiind nefondată.

Analizând decizia recurată în limita criticilor formulate prin motivele de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că litigiul rezultă din achizițiile publice și este reglementat de Legea nr. 96-IV din 13.04.2007 privind achizițiile publice (în vigoare la data încheierii contractului de achiziții).

Achiziție publică este procurarea de bunuri, executare de lucrări sau prestare de servicii pentru necesitățile uneia sau câtorva autorități ale administrației publice.

Fiindcă în achizițiile publice sunt utilizați banii publici, această activitate este reglementată de stat, supravegheată, controlată, coordonată de autoritățile competente ale statului în domeniul achizițiilor publice.

Prin Legea nr. 96-IV din 13.04.2007 s-au instituit principiile de reglementare a relațiilor privind achizițiile publice. Unul din principiile de bază este utilizarea eficientă a finanțelor publice și în acest scop legea a instituit reguli stricte privind achizițiile publice, obligatorii atât pentru autoritatea contractantă cât și pentru operatorul economic.

În conformitate cu art. 34 din Legea nr. 96/13.04.2007 la 17.09.2015 pe <https://etender.gov.md/private> de către Agenția Națională pentru Siguranța

Alimentelor a fost publicată invitația de participare la licitație privind achiziția de seturi diagnostic, medii, reactive și consumabile cu indicarea listei de bunuri și specificații tehnice. (f.d.11, vol. I)

La 28 octombrie 2015 în cadrul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor a avut loc licitația publică nr. 15/01987 pentru achiziționarea de „Seturi diagnostice, medii, reactive și consumabile”. La unele poziții a fost declarată câștigătoare FPC „Decebal-Impex” SRL.

Prin scrisoarea nr. 01-6/2056 din 16 noiembrie 2015 Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor a informat FPC „Decebal-Impex” SRL că este câștigător la unele poziții din pachetul licitat.

La 07 decembrie 2015, între FCP „Decebal-Impex” SRL și Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor a fost încheiat contractul nr. 62/AP de achiziționare a seturilor de diagnostice, medii, reactive și consumabile la prețul de 2 811 096, 36 lei.

Potrivit alin. (3) art. 47 din Legea nr. 96 din 13.04.2007 privind achizițiile publice contractul se consideră încheiat la data semnării acestuia de către părți și intră în vigoare din momentul înregistrării lui în modul stabilit de prezenta lege.

Modul de înregistrare al contractului de achiziții publice este stabilit în alin. (8) din art. 67 al Legii nr. 96 din 13.04.2007 privind achizițiile publice (în vigoare la data încheierii contractului), potrivit căruia contractul de achiziții publice, înregistrat de Agenție, se înregistrează în Trezoreria de Stat sau în una din trezoreriile teritoriale ale Ministerului Finanțelor. Contractele care nu au fost înregistrate în modul stabilit nu au putere juridică.

După cum se observă, prevederea din alin. (8) art. 67 al Legii nominalizate este o prevedere imperativă. Scopul urmărit de această ingerință în relațiile contractuale privind achizițiile publice e de a proteja interesul public în utilizarea banilor publici. În ceea ce privește proporționalitatea ingerinței, a se vedea principiile relevante în această privință, stabilite de CtEDO, astfel cum sunt enunțate în speța Herrmann c. Germaniei ([MC], nr. 9300/07, § 74, 26 iunie 2012). De asemenea, CtEDO ea a reamintit că statele au, în principiu, o marjă largă de apreciere în domeniul politicilor sociale și economice (Fábián c. Ungariei [MC], nr. 78117/13, § 72).

Potrivit alin. (1) art. 220 Cod Civil (în vigoare până la 01.03.2019) actul juridic sau clauza care contravin normelor imperative sunt nule dacă legea nu prevede altfel.

Lipsa de putere juridică a contractului conduce la nulitatea absolută a acestuia. Nulitatea este o sancțiune care lipsește actul juridic de efectele sale.

Nulitatea absolută este, potrivit art. 217 Cod Civil, o sancțiune care intervine pentru încălcarea unei dispoziții legale instituite pentru ocrotirea unui interes general și are următorul regim juridic: poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual, iar instanța este obligată să invoce din oficiu nulitatea absolută, pentru a restabili ordinea de drept încălcată, fără a se putea imputa acesteia nerespectarea limitelor investirii.

Contractul lovit de nulitate absolută nu este susceptibil de confirmare, decât în cazurile anume prevăzute de lege.

Legea nr. 96 din 13.04.2007 privind achizițiile publice nu a prevăzut o altă posibilitate de confirmare a contractului, decât înregistrează în Trezoreria de Stat sau în una din trezoreriile teritoriale ale Ministerului Finanțelor.

În speță, contractul nr. 62/AP de achiziționare a seturilor de diagnostice, medii, reactive și consumabile la preț de 2 811 096,36 lei, încheiat la 07 decembrie 2015, între FCP „Decebal-Impex” SRL și Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, a fost înregistrat la Agenția Achiziții Publice la 29 decembrie 2015, dar nu a fost înregistrat la Ministerul Finanțelor, Trezoreria de Stat, nefiind înregistrat nici până în prezent.

Astfel, viciul de valabilitate nu a fost înlăturat.

Necătând la lipsa de valabilitate a contractului, la aceeași dată, 29 decembrie 2015, fără îndeplinirea unei condiții obligatorii instituite de lege înregistrarea contractului la trezorerie, părțile contractante au purces la executarea contractului și anume FCP „Decebal-Impex” SRL a predat, iar Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor a primit bunurile contractate, semnând actul de primire-predare a seturilor diagnostice conform facturilor fiscale seria JV nr. 3473026 și seria JV nr. 3473027 din 29.12.2015 în sumă totală de 2 811 096,36 lei.

Instanțele ierarhic inferioare, examinând argumentul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor privind nulitatea contractului prin prisma art. 220 alin. (1) Cod Civil (în vigoare până la 01.03.2019) și alin. (8) art. 67 din Legea nr. 96 din 13.04.2007 privind achizițiile publice (în vigoare până la 30.04.2016), au concluzionat că contractul nu poate fi declarat nul, ori o parte contractantă compania FPC „Decebal-Impex” SRL a executat obligațiile sale contractuale și a predat marfa, iar obligația de a înregistra contractul la trezorerie aparține Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și că inacțiunea Agenției nu este opozabilă vânzătorului, care și-a executat pe deplin obligațiile asumate.

Concluzia respectivă a instanțelor rezultă din interpretarea eronată a alin. (8) art. 67 din Legea nr. 96 din 13.04.2007 privind achizițiile publice, ori norma respectivă se referă la valabilitatea contractului în general. Nici o parte contractantă nu poate purcede la executarea contractului atât timp cât el nu are putere juridică, or, contractul lovit de nulitate absolută este considerat a nu fi fost niciodată încheiat.

În aceste condiții acțiunea reconvențională a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor este întemeiată și contractul nr. 62/AP din 07 decembrie 2015 de achiziționare a seturilor de diagnostice, medii, reactive și consumabile urmează să fie declarat nul.

Părțile contractante, neparcurgând calea legală de valabilitate prin înregistrarea contractului la trezorerie, și-au asumat reciproc riscurile ce rezultă din declararea nulității contractului.

În speță, instanța de recurs nu consideră compania reclamantă FPC „Decebal-Impex” SRL ca parte de bună credință în acest contract, ori firma participă des la licitațiile publice, în special a câștigat mai multe licitații anunțate de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (a se vedea Actul Inspecției Financiare din 09.11.2016, vol. I, f.d. 146-160), cunoaște prevederile imperative ale legii cu privire la valabilitatea unui contract de achiziții publice. Faptul că în textul contractului nr. 62/AP din 07 decembrie 2015 de achiziționare a seturilor de

diagnostice, medii, reactive și consumabile s-a indicat că contractul întră în vigoare după aprobarea lui de către Agenția Achiziții Publice, fără a se indica și obligația de înregistrare la trezorerie, nu înlătură viciul de legalitate, ori această condiție rezultă din lege și nu depinde de voința părților contractante.

Mai mult, pornind de la principiul de bază - utilizarea eficientă a finanțelor publice, se constată că contractul nr. 62/AP din 07 decembrie 2015 de achiziționare a seturilor de diagnostice, medii, reactive și consumabile și la acest capitol este viciat.

Potrivit fișei de date a procedurii de achiziții nr. 15/01987 la poziția 236 Set pentru diagnosticul de epididimită infecțioasă (*brucella ovis*) prin reacția de fixare a complementului (RFC) s-au licitat 150 seturi câte 100 doze, cea ce ar constitui 15 000 doze. (f.d. 15, verso, vol. I)

Această poziție a fost câștigată de FPC „Decebal-Impex” SRL.

Miraculos, dar în contractul nr. 62/AP din 07 decembrie 2015 de achiziționare a seturilor de diagnostice, medii, reactive și consumabile, și anume, în Specificațiile tehnice și de formare a prețului contractului, s-a regăsit o altă cantitate pentru diagnosticul de epididimită infecțioasă (*brucella ovis*) prin reacția de fixare a complementului (RFC), și anume 150 seturi câte 2000 doze, ceea ce per ansamblu constituie 300 000 doze, care nu au fost necesare pentru numărul de oi înregistrate în Republica Moldova, dar și care au condus la majorarea esențială a prețului contractului cu 997 920,00 lei, în lipsa unei acoperiri bugetare. (f.d. 28, vol. I)

Atât Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor cât și FPC „Decebal-Impex” SRL nu au putut explica de ce la încheierea contractului s-a derogat de la specificația licitată și în loc de 15 000 doze pentru diagnosticul de epididimită infecțioasă (*brucella ovis*) prin reacția de fixare a complementului (RFC) s-a achiziționat 300 000 doze, adică cu 285 000,0 doze mai mult. Acest fapt a fost constatat în Actul inspecției financiare tematice a activității economico-financiare a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor din 09 noiembrie 2016, efectuat de către Inspekția Financiară. (f.d. 146-160, vol. I)

Se mai constată că actul de predare-primire din 29 decembrie 2015, la care FPC „Decebal-Impex” SRL face referire ca dovadă că este parte contractantă de bună credință, nu corespunde prevederilor pct. 1.4 din contractul nr. 62/AP din 07 decembrie 2015 de achiziționare a seturilor de diagnostice, medii, reactive și consumabile, ori în act nu este indicat termenul de valabilitate a bunurilor contractate, termenul de valabilitate fiind de asemenea important în achiziția de medicamente. Pct. 1.4 expres a stabilit termenele de valabilitate:

- termenul de valabilitate (la momentul livrării) restant va constitui nu mai puțin de 60% din cel inițial pentru produsele cu o valabilitate de 2 și mai mulți ani;

- termenul de valabilitate (la momentul livrării) restant va constitui nu mai puțin de 80% din cel inițial pentru produsele cu o valabilitate de până la 2 ani.

Fiindcă părțile într-un contract de vânzare-cumpărare sunt egale în drepturi și obligații, ambele, în măsură egală, poartă răspundere pentru corectitudinea încheierii contractului și a actului de predare - primire.

Aici, instanța de recurs reține că în privința factorilor de decizie din Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor a fost inițiată urmărirea penală în baza art. 324 alin. (3) lit. b) și art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal, cauza aflându-se în gestiunea Procuraturii Anticorupție (f.d.163-165, vol. II).

În temeiul alin. (2) art. 219 Cod Civil (în vigoare până la 01.03.2019) fiecare parte trebuie să restituie tot ceea ce a primit în baza actului juridic nul, iar în cazul imposibilității de restituire, este obligată să plătească contravaloarea prestației.

Instanța de recurs observă că Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, constatând că contractul este nul, în termeni utili (în interiorul termenului de plată de 60 zile), a anunțat FPC „Decebal-Impex” SRL despre imposibilitatea executării obligației de plată a bunurilor achiziționate pe motivul neînregistrării contractului la trezorerie și nulității acestuia. (scrisoarea nr. 01-6/303 din 19.02.2016, scrisoarea nr. 01-6/467 din 15.03.2016, f.d. 35, 45, vol. I)

În scopul evitării unor prejudicii ca rezultat al nulității contractului, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor prin scrisorile nr. 160 din 24.05.2016, nr. 203 din 06.07.2016 a propus FPC „Decebal-Impex” să ridice bunurile (f.d. 77, vol. I)

FPC „Decebal-Impex” SRL a demonstrat lipsă de diligență și bună credință, refuzând prin scrisoarea nr. 50 din 07.07.2016 să ridice bunurile, considerând că ține de obligația Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor să achite costul achiziției. (f.d. 78, vol. I)

Instanța de recurs nu se va expune asupra restituției, prevăzute la alin. (2) art. 219 Cod Civil, ori o așa solicitare nu a fost formulată de către părți, iar instanța nu poate pronunța din oficiu efectele nulității.

Totodată, constatând nulitatea contractului de achiziții, instanța de recurs va respinge acțiunea FPC „Decebal-Impex” SRL privind încasarea plății rezultate din acest contract și a dobânzilor de întârziere.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Astfel, pretențiile FPC „Decebal-Impex” SRL cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată de asemenea urmează să fie respinse.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către FPC „Decebal-Impex” SRL, a admite recursul declarat de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, a casa decizia din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 01 august 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, a adopta o hotărâre nouă prin care a respinge acțiunea depusă de către FPC „Decebal-Impex” SRL și a admite acțiunea reconvențională depusă de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Firma de Producție și Comerț „Decebal-Impex” Societate cu Răspundere Limitată.

Se admite recursul declarat de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

Se casează integral decizia din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 01 august 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Firma de Producție și Comerț „Decebal-Impex” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională depusă de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor împotriva Firmei de Producție și Comerț „Decebal-Impex” Societate cu Răspundere Limitată, cu privire la declararea nulității contractului de achiziții publice.

Se adoptă o hotărâre nouă.

Se admite acțiunea depusă de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

Se declară nul contractul nr. 62/AP din 07 decembrie 2015 de achiziționare a seturilor de diagnostice, medii, reactive și consumabile, încheiat între Firma de Producție și Comerț „Decebal-Impex” Societate cu Răspundere Limitată și Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

Se respinge acțiunea depusă de către Firma de Producție și Comerț „Decebal-Impex” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Ion Druță

Galina Stratulat

Victor Boico

Maria Ghervas